

[kisvárdai.lapok]

XIV. évfolyam 7. szám – 2012. június 29., péntek

[tartalom]

2. old.: A szakmai beszélgetésről
[reflekt]

3. old.: *Tartuffe*, Újvidéki
Művészeti Akadémia [fókusz]

4. old.: *Übű király*, Kolozsvári
Állami Magyar Színház [fókusz]

5. old.: *Bánk bán*,
Tamási Áron Színház,
Sepsiszentgyörgy [fókusz]

6 – 7. old.: A sepsiszentgyörgyi
Tamási Áron Színházról
[magam.magam]

8. old.: Feszt – off [blitz]

„Mindannyian felhasználják azokat a teatralitásokat, amelyeket az avantgárdok kikísérleteztek. Ha a saját rendezéseimre gondolok, meg kell vallani, hogy alig van mozzanat, megoldás, amit ne vettem volna át valakitől.”

Mátray László, Pálffy Tibor (*Bánk bán*)

Jelenetkép (*Übű király*)

[reflekt]

Kicsik és nagyok

[reflekt]

A fesztivál történetében példátlan bejelentéssel kezdődött a csütörtöki szakmai beszélgetés: Bicskei István válogató, némileg szabadkozva, ugyanakkor saját felelősségét/ tévedését hangsúlyozva, ismertette az éjszaka meghozott döntését, miszerint a kézdivásárhelyiek Az úr vadászni ment c. előadását **kivonja** a versenyprogramból. Az indoklás kb. azt tartalmazta, hogy a produkció nem éri el azt a szintet, ami a válogatásban többé-kevésbé megvan, és abba a kategóriába tartozik, ami „nem szolgálja, hanem **kiszolgálja** a közönséget”. A bejelentésnek gyakorlatilag csak annyi következménye van, hogy a szakmain nem került terítékre az előadás (illetve Nánay István felajánlotta, hogy magánbeszélgetésben elmondja a véleményét az alkotóknak). Az elmaradt beszélgetés helyén azonban olyan kérdések sorakoznak, amelyek csak tovább vastagítják a fesztivált övező kérdőjeleket (miérthogyanminek). Minimum talányos az az út, aminek mentén egy „sziporkázó vígjáték, nagyon jó ritmussal, remekül komédiázó színészekkel” (műsorfüzet, Bicskei ajánlója) a Várszínpadon a kellő nívótól (?) „művészileg mélyen elmarad”.

Jászay Tamás, Nánay István

Az újvidékiek Fanny és Alexandere két fő témát adott a hozzászólóknak. Jászay Tamás a felvezetőjében az előadás szimbolikus terét elemezte, amely „szigorúsága, mértanisága ellenére a végtelenség érzetét kelti a nézőben, s amiben a valóság és a fantázia határai elmosódnak”. A színház keretként rendelődik az előadáshoz és több rétegében is megmutatkozik, pl. Alexander makettszínházában, ami nem pusztán miniatűr bábszínházként, hanem kalitkaként, menedékként, de akár büntetési eszközként is működik. A színháznak mint keretnek ez a megsokszorozódása veti fel a kérdést, hogy valójában „ki mozog, és ki az, aki

mozgatja a pici és nagy térben lévő szereplőket?”.

Egy lépéssel tovább, több hozzászólást is generált az a különleges „színpadi jelenség”, hogy a nyolc-, ill. tízéves Fannyt és Alexandert két idősebb színész alakította. Jászay szerint ez több értelmezési lehetőséget is ad: nem tudni, hogy maga a történet visszaemlékezés-e (eredetfeltárás, oknyomozás), vagy jelzése annak, hogy a szereplők beleöregedtek a megkínzásba, esetleg újrajátzása, újraélése a gyerekkornak? S míg Jászay értékelt, hogy a színészek egy pillanatig sem játszottak gyereket (gyerekségük a többiekkel való viszonyban képződött meg), addig Jeles András úgy vélte,

hogy itt egy nagyon erős teátrális effektust hagyott ki az előadás, „bizonyos helyzetekben az lehetett volna a legerősebb, ha a két öregben felidéződik a **gyermeki ártatlanság**”. Zappe László azt nehezményezte, hogy nem látható a sors, amit bejárnak a szereplők, hogy honnan születik meg a visszatekintés; Nánay István szerint a szereplők megjelenése („rég, nem-öreg barátaim”) hordozza azt, amivé lettek ebben a közegben, hisz két szerencsétlen, nyomorúságos embert láthatunk, az előadásnak pedig mélységesen igaza van, amikor ebből dolgozik. Dixit.

10

Üdítő – kb. ez a jelző hangzott el leggyakrabban a kolozsvári színészek előadása kapcsán. Mégpedig abból a fajtából, ami elfogyott, mielőtt még a szomjadat oltotta volna. Tovább is néztük volna, lehetne mondjuk 45 perces. Rádai Andrea elemzésében kitért arra, hogy szépen kombinálták az előadásban a bemutatkozást, a színházi helyzetre és a tanulási folyamatra való reflektálást, őszintén, szerényen vállalták fel az önreflexív mozzanatot, hogy „nem vagyunk még készen”. Megtartandó tulajdonságok. **Csapatként** nagyon jól tudnak együttműködni, de nagyobb terepet kellett volna adniuk az egyéni megmutatkozásnak, azokban ugyanis védtelenebbnek, bizonytalanabbnak tündek. Csikos Sándor plusz öt pontot adott az énekes teljesítményért, Nánay István, többek között, felhívta a figyelmüket arra, hogy a közönséggel való interakcióban fel kell készülni a lehetséges reakciókra.

fazakasMárta

[fókusz]

Maszkaságok

Tartuffe – Újvidéki Művészeti Akadémia

Sűrű sötét fátyol, bodorított parókák, fehér púder az arcon és szépségflastrom. A színpadhoz vezető **folyosóra** szorult publikum csoportjai közt végigsüvítő figurákat űzi – s némelyiket hajtja – a színlelt erény, amely Tartuffe képében a házba költözött. Mielőtt bebocsáttatunk, laza „alapozóként” rakódik az előadásra a dráma első jeleneteinek sűrítője, s a megfelelő fixálás végett egy kellékként használt karosszék ken a falra egynémely festetlen arcú nézőtársat.

Az egyszerűen berendezett színpadra egyetlen mintás szőnyeg terül. Rajta aranyra festett dobozokból rakott torony; szárnyas oltárra emlékeztető felső elemének belseje gonoszokan mosolygó arcúkat rejt. Nem szentét, annyi szent, de a fotóból ítélve az is bizonyos, hogy egy kölyöknyi képmutatóval lesz dolgunk az elkövetkező másfél órában. Ennél nagyobb meglepetést, mint ez a tini-horrorok világát idéző **arkifejezés**, semmilyen tekintetben nem tartogat László Sándor osztályának vizsgaelőadása, de a színészek többnyire ügyesen hozzák a karaktereket: László Judit Dorine szerepében maga a földszagú józanság, Cléante (Kucsov Borisz) a túlnemesített, csipkekézelt kellem, Mariane (Lőrinc Tímea) pedig rózsás arcú porcelánbaba – s mint baba, teljességgel cselekvésképtelen. Némileg kilóg a sok színben játszó sorából a Virág György alakította Orgon, aki hajlott háttal és eszelősre guvadt szemekkel rója a szűk színpadi métereket. Arca festetlen, s ez a **festetlenség** jelzésértékű, hisz Pernelle asszony (Körmöci Petronella) és Tartuffe is maszk nélkül jelenik meg. A tiszta bőr látványa a történet szintjén értelmezhető a világi hívságokról való lemondás jegyeként, másrészt azonban ezek az alakok épp maszkalanságuk révén válnak az elvakultság, a rögeszme és a képmutatás maszkjaivá. Játékmódjuk is eltér a többiek erősen stilizált, némelykor már-már a fizikai színház testmegfogalmazásával kacérkodó alakformálásától. Kérdéssé lesz, hogy mi a **maszk**, s hogy ki, és hol viseli azt?

Egy következetesen végiggondolt, a legapróbb részletekre is ügyelő előadásban végigvihető a külső és belső maszkok története, de a végzős darab célja nyilván nem a rendezői bravúr, hanem a színészi képességek megmutatása. E tekintetben az újvidékiek **kielégítően** teljesítenek, noha a Nestic Máté játszott Tartuffe személyében a társadalomra, de elsősorban is az egyénre gyakorolt kártékony hatás kevésbé kitapintható. Kivételt ez alól Elmira (Nagyabonyi Emese) jelent, de a veszély, ugye, esetében sem a lélekre leleselkedik. Hogy kikerekedjék a teljes osztály, álljon még itt a Damist játszó Papp Arnold, s a

Lojális úr szerepében Rutonic Róbert neve. Utóbbi, a rendőrfőnök, rejtélyes figura, voltaképp kulcs egy érdekesebb Tartuffe-variációhoz: szórólapokat szór közénk Éljen a király! felirattal. Hogy ez mit jelent, épp hogy csak kilóg a szőnyeg alól...

Nestic Máté, Virág György, Nagyabonyi Emese

[reflekt]

Morzsák a szakmairól:

„Az álláspontom világos számomra.” (Bicskei István)

„Ez nagyon nehéz dolog, na.” (Bicskei István)

„Ne figyelj ide, mert ez dicséret lesz.” (Jászay Tamás Vidovszky Györgynek)

„Nem értem, hogy ezt a PVC-maszkot miért nem lehetett papundekliből csinálni?” (Jeles András)

„Maszkot újragyártani sosem késő.” (Nánay Isván)

„A szolgálólányra legalább egy fehér kötényt lehetett volna adni.” (Csikos Sándor)

„Abban a pillanatban azt hittem, hogy ikreket szült.” (Csikos Sándor)

„Ennek az előadásnak a legintenzívebb az utóélete.” (Várszegi Tibor)

„Ez nem egy sikert előadás.” (Vidovszky György)

„Általában az előadás legtokéletesebb pillanata az, amikor még nem kezdődött el.” (Rádai Andrea)

„Megmutatják a svédasztalt, aztán elviszik.” (Nánay a 10-ről)

„Kevés eszközt vetett be arra, hogy a néző elfogadja a nyüvet.” (Nánay)

Nánay: Hová fognak menni?
Diákok: Haza!

N.: Senkinek sincs szerződése?
D.: Nincs. N.: Ez egyszerű!

N.: Gondolják meg: ha színigazgató lennék, az előadás alapján kit szerződtetnék?
Diákok, halkan: Na, kit?!

[aláz]

Az volt a legkínosabb, amikor hat embernek kellett játszani egy nagy-színpadai előadást, mert senki nem akart eljönni megnézni.

Kolozsi Borsos Gábor, színész

Engem soha nem aláztak meg. Ilyen nincs. A színház az egy nagy család, ahol az igazgató egy nagy, jószágos apuka, akinek a helyét van, amikor a rendező veszi át. Ezért a szereposztások is mindig igazságosak. A kollégák a testvéreid és eképpen szereted őket és ők is téged. Soha sem irigyek, te se irigyelsz senkit. Soha nem fűrnak, nem nyalnak, mert az embert a szeretet mozgatja, azért ilyen szép a világ.

Bodea Tibor, (volt) színész

Nagyon kellemetlen, amikor egy rendező szexuálisan közeledik egy színészhez, aki emiatt nem tud úgy figyelni a munkájára, amennyire kellene.

Zsigmond Éva-Beáta, színész

Számomra az volt a legmegalázóbb, hogy alapból hülyének néznek és ordítanak. Nem azért ordítanak, mert valamit rosszul csináltál, hanem egyszerű erődemonstrációból. Nincs partnerség, csak hierarchia, a hatalom pedig megfélemlítéssel tartja fent legitimitás vélt uralmát.

Molnár Emese, (volt) szervező

S a számonkérés? Hogy miért nem, vagy ha igen, miért úgy és azt írom, miért nem mást, szebbet-jobbat-többet, az beletartozik ebbe a kategóriába? :)

Köllő Kata, kritikus, szerkesztő

Ha önkénteskedsz egy színháznál, előadásra való bejutásért cserébe, akkor miért kell az ajtó előtt állni, várni, néha még könyörögni is, mint egy koldus? Illetve miért kezelik úgy a diákok bedolgozó munkáját (legyen az önkéntesség, fesztivál stb.), mintha szívességet tennének?

Biró Réka, (volt) diák

[fókusz]

Papírforma

Kolozsvári Állami Magyar Színház – Übű király

Te is lehetsz Übű, ha nagy leszel. Bizarra ígéret, szó se róla: ki akarna önszántából a véreskezű, ugyanakkor röhejes zsarnok bőrébe bújni? Bár ha kicsit eljátszunk a gondolattal, miért is ne? Hiszen Übű papa a totális szabadság állapotában szinte dagonyázik, kiélvezve annak minden pillanatát a maga szélsőséges módján. Az odáig még rendben lenne, hogy **bármit elkövethet**, de ami többedszer is megdöbben a lényében, hogy pirulás nélkül tényleg mindent meg is tesz.

A valamikori irodalmi botrányhős kétes nimbusza mára persze erősen megkopott, számos sorstársához hasonlóan a nyugtalan avantgárdból a lassan hömpölygő fősodor elemévé szelídült, így aztán sokan tán nem is értik, mi sokkolta az ősbemutatón a párizsi közönséget. Az azóta eltelt százhusz év persze megmutatta, hogy a Shakespeare-ből és másokból összehordott kanavászt akárha a legújabb kor diktatúráiról írta volna Jarry, de ma újra visszatérünk a gyökerekhez: ha különösebb tét nélküli **diáktrefának** nézzük, legott mulattatni fog.

És Alain Timar kolozsvári rendezése pontosan ezt teszi, ráadásul profi módon. Egyetlen srófra jár az egész előadás, ám lenyűgöző mennyiségű ötlet és váratlan meglepetés halmozódik a kétórás játékidőbe. Az üres, négyzetes térben hátul jókora papírhenger áll, erről tekeredik le a több száz méternyi papír, amit a hat Übű papa és a hat Übű mama majd két órán keresztül tép és gyűr, formáz és hajtogat, pillanatok alatt megteremtve a szükséges kellékeket, jelmezeket, helyszíneket. Az újra meg újra hasznosított papír lassan hatalmas kupacokba gyűlik, kedélyes szeméttelpeppé változtatva végül a színpadot.

A ragyogó formát mutató kolozsvári társulat precíz, mintaszerű **csapatmunkája** lehengerlő hatású. Könnyen, gyorsan átváltoztatható, a szó szoros értelmében papírmásé figurák üldözik egymást a maguk teremtette kulisszák között: az értéktelen, könnyen megsemmisülő, ezernyi lehetőséget magában rejtő matéria olykor ugyan szeszélyesen működik, ám a játékosok a váratlan helyzetekből is képesek erőt meríteni, poént produkálni. És bár igazi élmény a felszabadult játékot nézni, a kifogyhatatlan ötletáradat ökonomikusabb szervezése igen jól tett volna a végére kissé megfáradó anyagnak.

Érdekes egybeesés, hogy viszonylag rövid időn belül ez a második papír alapú Übű, amit magyar közönség láthat: a Maladype bő két éve bemutatott előadásában újságkupacok között és mögött zajlott a groteszk hajsza. Ott a játékosok a véletlenszerűen kezükbe akadó cikkeket kommentálták, parodizálták vagy olvasztották be rutinosan a Jarry-szövegbe, itt viszont nyoma sincs **aktualizálásnak**: a játék magáért a játékért folyik. Illetve a zárlat előtt mintha hirtelen el akarna komorulni az addig féktelenül mulatságos civakodás, amikor az egyik Übű papa (Dimény Áron) besokall, és ki akar szállni. Társai nógatasára aztán kedvetlenül visszatér, de a hátralévő néhány epizódot már a színpad szélére ülve, vázlatpontokba szedve zavarják le a színészek, szinte egymás szavába vágva passzolgatva a szerepeket. Ők mind az Übüről elnevezett társasjáték nyertesei.

Jászay Tamás

Bogdán Zsolt, Kató Emőke

[fókusz]

Doberdo cimbalomra – két részben

Bánk bán – Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy

Színpadai tanulmány Katona József drámájára – olvassuk a színlapon. Gondolom, akkor járunk el korrekten, ha komolyan vesszük az alkotók szellemi önkorlátozását, s nem kérjük számon tőlük sem a korhű jelmezeket, sem a szerzőhű jellemeket, de legfőképpen nem a darab indázó cselekményét.

Bocsárdi és alkotótársai adaptációja az eddig született legerősebb változat. Fordításuk etimológiai beavatkozás. Szófejtő, és egyben szövegmeteszó: **lenyesik** az egyes szekvenciákról azokat a mondatindákat, amelyek a tartalom megértését gátolják. Az akadálymentessé tett, ám nem tankönyv-ízű szöveget aztán lényegre törően alakító színészek szólaltatják meg.

A lényegre törő megszólaltatás segédlete a mikrofon. Könnyű általa a tudatot két tartományra bontani. Nem kimódoltság: az életünk legmeghittebb dialógusai is ilyenek: a mondataink egyik része **kiszakad belőlünk** (önkéntelen), míg a másik szerepjáték: olyan a mondatunk, amilyennek látszani szeretnénk általa (erre szolgál itt a mikrofon). A gondolatcikázást cimbalomszó kíséri.

A redukció következtében, persze elvesznek bizonyos jellemárnyalatok. Petúrként Szakács László békétlensége kezdetben szeszalapú hóbörgés, és később sem halljuk meg az elszenvedett vagyoni hátrányon, az idegengyűlöleten, a nőuralom megvetésén túl, a háttérbe szorított nemzedéke panaszát (hogy a **fiatal magyarok** már együtt buliznak Gertrudis külföldi udvarnépével, a merániakkal). Tetszik Nemes Levente belépője, ahogyan fotóaparátjával megörökíti az udvari étkeket, majd nem értem, miért hozza később a lehető legrealistább ábrázolásban Tiborcot. Mátray László délceg Bánk – a Katonáé nem ilyen. Az övénél felsejlik a kétség a férfiereje felől, a primer hímféltékenysége többleteként. Kolcsár József papi reverendába van bújtatva, egyik lába rövidebb, mint a másik, ilyenként potenciális megrontóként esélytelen. Iránta Melinda csak vegytiszta részvétet érezhet, amibe nem keveredhet egy szemernyi eleme sem a megkísértettségnek. Rebbenő, törékeny lény Pál-Ferenczi Gyöngyi Melindája. Elméje épségének elillanása számomra az előadás legkedvesebb pillanata, együtt a jelenet tükörképével, Kicsid Gizella (Izidóra) racionális számvetésével a Gertrudis-udvarban. Cizellálatlan marad Ottó és Gertrudis kapcsolata is. Ez a vonulat nagyon **hiányzik a végkövetkeztetéshez**. Gajzágó Zsuzsa úrhatnám újjagdag polgármester-feleség, aki számára a világ legtermészetesebb dolga a hatalmi pozíció. Amikor ez kétségbe vonódik, a fejére kapja a gardróbszekrényből a szent koronát, hogy uralkodónak lássék. Bocsárdi változtatása az, hogy Ottó végignézi Gertrudis megölését, a király helyett pedig az árkosi fűvöszenekar érkezik, valamint – a filmvászonon – haza Doberdóból a szétilált magyar hadsereg. Ha készpénznek vennék minden képzettársítást, azt hinném, Bocsárdi szerint Bánk idegengyűlöletből döfi le Gertrudist, és az idegengyűlölet egyenes következménye Trianon. Látom azonban, hogy a rendező mikrofonba beszél.

baloghTibor

Szakács László

[kérdőjel]

Übű király:

Van-e annak veszélye, ha több színész alakít egy szereplőt – pl. hogy a karakter, a perszónázs körvonalai súlytalanná oldódnak?

Az egynemű játékosság nem szünteti meg a dráma szatirikus élet?

Bánk bán:

Az előadásban könnyebben tudunk kapcsolódni a magánéleti szálhoz. Vajon a történelmi-hatalmi téma miként tud úgy megjelenni a színpadon, hogy a szereplők közti információáramlason

túl színházi szituációként is működjön? Van-e, és mi a különbség aközött, ahogyan Katona elgondolta a történelminek a színrevitelét, és ahogy a mi korunk gondolkodik a történelmiségről?

Baj, ha bizonyos rendezői megoldások (a tér bejátszása, fény-dramaturgia, fekete-fehér jelmezek és díszlet) Bocsárdi más előadásaiból köszönnek vissza? A zavar nem abból fakad, hogy ezek formaisága túlonúl uralkodó, és nem szervesül a játékkal? (Az történik vajon, hogy a forma kezd el írni az előadást, és nem a gondolat?)

Izidóra rövid jelenete segít abban, hogy bonyolultabb viszonyhálót lássunk?

[reflekt]

Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy

[lajstrom]

Címek a kiszvárdai.lapok előző éveiből:

2002:

Mezítlábas képmutató
Fogyókellék a tanítvány
Ezrek színháza? Nesztek!
Záróráig mindig van remény
Lassított Lónézés
Metal konc RT.
Magányszínház
Mese az odakozmáltakról

2003:

Betonban úszni
Füles, Cini és Hunyász
Színházi kóma
Minek tülekedni
Penna és pénisz
Egy kiszvárdai kukkoló
Pertuban a szereppel

2004:

Botrány mindig várható
Ékezet nélkül, védtelen
Hobológia
Nem hiszem, hogy undok
lennék
Közbenszó
Szóda, dinnye, halál
Ernyő a pocak felett
Kétszög
Re: Töredezett állapotok
Tojásmelegítő és lábszárhús
Ekhós szekéren
Lehetek kecskebéka?

2006:

Hol a boldogság mostanában?
Gyulai dán királyfi-találkozó
A szerző gyötrésére kijelölt
személy
Zene seprűnyéldarabokkal
Szervusz, te szenvedő igealak!
Dzsungelből az édenbe
átkeringözve a panellakáson
egy fősvénnyel...
Szakmai a zöldségesnél
Az élet egy zenés kárfelmérés
Brecht nem forog a sírjában
All That Szabadka!
Tudod, hogy nincs Bocsárdi

Az elmúlt évadban milyen kezdeményezések voltak az, ami igazán jól sikerült?

A Reflex 2 Nemzetközi Színházi Biennálé megszervezése (2012. március 16–30.) komoly kihívást jelentett a színháznak. Olyan rendezők munkái fémjelezték a fesztivált, mint Oskaras Koršunovas, Krystian Lupa, Emma Dante, Herbert Fritsch, Viktor Rizsakov, Jurij Kordonszkij, Andrei Șerban vagy Stefan Kaegi, akinek a berlini Rimini Protokoll és a kairói Goethe Istitút koprodukciójaként létrehozott Radio Muezzin című dokumentarista színházi előadása a fesztivál egyik különlegessége volt. A **REFLEX Nemzetközi Színházi Biennálé** elsősorban közép-európai érdeklődésű színházi szemleként kívánja meghatározni magát. Célunk egy olyan rendezvény kiépítése, mely a közép-európai térség saját kultúrájukon belül elismert színházi előadásait szemlézi, egybevetve e sajátos történelmi, politikai és társadalmi háttérű vidék hasonló problémákra adott színházi válaszkísérleteit.

Mi az, ami nem úgy valósult meg, ahogy szeretettétek volna?

Sikertelenségnek könyveltük el, hogy kénytelenek voltunk elhalasztani Mátray László Egy örült naplója című egyéni produkciójának a bemutatóját, és emiatt nem tudtuk megfelelőképpen kijátszani a bérleteinket ebben az évadban. Az előadás elhalasztásának objektív okai voltak, de megpróbáljuk úgy alakítani a körülményeket, hogy jövőre a „siker megvalósítások” kategóriába sorolhassuk.

Milyen a színház viszonya a fenntartóval?

Jelenleg eredményes az együttműködésünk, bízunk abban, hogy hosszú távon is fenn tudjuk tartani ezt az állapotot. A konfliktusok időszaka után elindult az egymás szempontjainak és a közös érdekeknek a felismerése, ami egy másfajta együttműködés kezdetét jelenti.

Milyen a színház viszonya a közönséggel?

A közönséggel való viszony ápolása tulajdonképpen azt jelenti, hogy a lehető **legjobb tudásunk szerint** végezzük a magunk munkáját. Az utóbbi évadok szűkös anyagi lehetőségei után az idei évadban három nagytermi, három kamaratermi és három gyerekelőadás készült – új vendégrendezők dolgoztak a társulattal (Béres Attila, Anca Bradu és Balogh Attila) –, sikerült megfelelő színvonalon megszervezni a Reflex Nemzetközi Színházi Biennálé második kiadását, Benedek Ágnes, Derzsi Dezső és Kónya Ütő Bence személyében három új színésszel gyarapítottuk a társulatot, és nem utolsósorban **bővült a bérletrendszer**, az eddigi négy helyett ebben az évadban öt új előadást kínáltunk a közönségnek, melyek közül kettő szabadon választható volt. Június folyamán szinte végig próbált a társulat, hogy a következő évadnak már a legelején be tudjuk mutatni Spiró György Az imposztor című darabját Keresztes Attila rendezésében.

Mi újat fog hozni a tervek szerint a következő évad?

A Reflex Fesztivál szervezése óta történt politikai változások miatt nagyon nehéz helyzetbe került az intézmény, jelen pillanatban még kérdéses számunkra, hogy honnan lesz meg az idei év végéig szükséges anyagi fedezetünk. Tehát, ha az elmúlt évadot sikeresnek lehet elkönyvelni, az előttünk álló időszak nagyon nehéznek mutatkozik. Természetesen vannak

elképzeléseink a következő évadra vonatkozóan, például először fog együtt dolgozni a társulattal két neves román rendező, **Radu Afrim** és **Radu Nica**.

A fesztiválra elhozott előadásnak milyen erényére hívnátok fel a figyelmet?

A **Bánk bán** színrevitele nem csak egy soron következő munkát jelentett számunkra, hanem komoly megmérettetést. Arra kerestük a választ, hogy vajon van-e közünk bizonyos alapvető kérdésekhez. Vajon készen állunk-e arra, hogy emberileg, szakmailag meggyónjuk a hazáról, **magyarságunkról, emberségünkről** szóló állásfoglalásunkat – tudunk-e egy előadás erejéig a színház mai lehetőségeire támaszkodva, olyan sűrűségű levegőt teremteni a teremben, hogy a mai nézők világosan megértsék a **Bánk bán**-i kérdést, és késztetést érezzenek arra, hogy megválaszolják: **mit jelent 2012-ben** Sepsiszentgyörgyön magyarnak tudni magunkat? Van-e telítettsége, súlya manapság a haza, nemzet, hazafiasság fogalmaknak, vagy Peturnak az első rész végén elhangzó mondata – „Aludj, mohón kilobbant hazafiság” – több-e, mint színpadi effektus, meg tud-e személyesen szólítani. Igyekeztünk kikerülni a **Bánk bán**ra általában jellemző dagályosság csapdáját, arra törekedve, hogy kortárs színházi produkciót hozunk létre. Ennek érdekében azt is megengedtünk magunknak, hogy hosszabb részeket elhagyjunk a szövegből, törekvéseinket az előadás alcíme is érzékelteti: „színpadi tanulmány Katona József drámája nyomán”.

Mennyiben befolyásolták a technikai körülmények a fesztiválon való részvételeket?

A kisvárdai színházi terek technikai feltételei minden évben befolyásolják az előadásaink részvételét a fesztiválon. Az idén például a **Bánk bán** mellett szerettük volna elhozni az **Ivanov** című Anca Bradu által rendezett előadásunkat is a fesztiválra, de a technikai körülmények miatt le kellett mondanunk erről. A **mi színpadunk** sokkal keskenyebb, a termünk hosszabb, más rálátása van a közönségnek a játéktérre. A legnagyobb kihívást tehát nem is a díszletek beszerelése jelenti, hanem az, hogy a színészeinknek egészen másképp kell játszani Kisvárdán, mint otthon, különben eltolódnak a hangsúlyok, megváltozik a jelenetek ritmusa. Ezért mindig komolyan **mérlegelni kell**, hogy idegen feltételek mellett vállalható-e az illető produkció vagy sem.

Mit vár a színház a kisvárdai fesztiváltól?

Egyrészt kedvező feltételeket az előadásaink bemutatásához, amihez persze sok minden hozzátartozik: a technikai felszereltség, a közönség nyitottsága, a szállási-étkezési körülmények. Utóbbiakat nagyon fontosnak tartjuk, ezeken is múlik a rangja egy fesztiválnak. Másrészt szeretnénk, ha lehetőséget kínálna a fesztivál arra, hogy **végig** jelen legyünk a rendezvényen, minél több előadást lássunk, valódi képet alkothassunk arról, hogy hol tart jelenleg a kisebbségben működő magyar színjátszás. Azt a fajta **műhely-jelleget** hiányoljuk, ami valamikor jellemezte a fesztivált. Az eredeti célkitűzések között ez is szerepelt, ez volt az a sajátosság, amely más színházi fesztiváloktól megkülönböztette a kisvárdai fesztivált.

Bocsárdi László, igazgató,
Nagy B. Sándor, irodalmi titkár

[lajstrom]

Címek a kisvárdai.lapok előző éveiből:

2007:

Gyertyák között guillotine
Birtokos eset
Uncili, smuncili
A mi kis redakciónk
Nagyon boldog vagyok, hogy
utánam nyúltak
A tizenegyedik röhögés
Csiki átlagoló
A selyempaplan súlyos hiánya
A rendezővé szemtelenedett
színész
„Dudorásznak a szerbek”

2008:

Csak Ernőt ne!
Szeget foggal
Iszappakolás
Húsevő asszonyok
Innen szép nyelni
Áttuningolva
Ha csak kijön, az is elég

2009:

Álom s egy kicsi szalma
Szét és össze
Bélgáz-revü
Lujzika
Más hibák, más holdak

2010:

Két háborús előadás
Kriminális csíny
Megy-e a koton a lazagnához?
Hogy kerül a ló az ablakba?
Szakmázás
Helytelenkedtél, Lilike?

2011:

Egy font hús
Pötyögni sumérul, nem
középiskolás fokon
Ki a magyar, mi a rózsa –
és egy pici táncszínház
Holt lelkek között
Jön a zöld fal

„Fölni odáig, hogy megértsen egy nehéz szerepet: a színésznek el kell mennie személyiségének és intelligenciájának legvégső határáig; a nagy színészek néha ennél is tovább mennek, amikor próbálgatják a szavakat, és ugyanakkor fokozott figyelemmel hallgatják a bennük keletkező visszhangokat.”

(A címdal egy neves magyar, a hátoldal egy neves külföldi rendező gondolatait tartalmazza nyolc napon át; a két nevet csak utolsó nap áruljuk el.

Az idézeteket kolozsvári színház szakos hallgatók gyűjtötték.)

[mai.program]

10.00, 11.30 Az élet és a halál vize

Écsi Gyöngyi előadása
Művészetek Háza, Kamaraterem

11.00 Szakmai beszélgetés

Művészetek Háza, Pódiumterem

17.00 Tóték

Csíki Játékszín, Csíkszereda
Művészetek Háza, Színházterem

20.00 Az ég ígérő fa

A Tolcsvay Trió, Téka Együttes és a
Cédrus Néptáncgyűttes
Várszínpad

24.00 ABZU (Mélység) Butoh-szólóest

Bicskei Zsuzsanna
Művészetek Háza, Kamaraterem

[kiszvárdai.lapok]

a Magyar Színházak XXIV. Kiszvárdai
Fesztiváljának napilapja

Felelős szerkesztő: **Zsigmond Andrea**
Állandó munkatársak: **Balázs Nóra, Balogh Tibor,**
Biró Réka, Demeter Kata, Fazakas Márta,
Varga Anikó

Fotók: **Révész Rebeka, Nagy Belián**

Nyomdai előkészítés: **Kalán János**

Nyomdai kivitelezés: **Gprint Iroda**

Felelős kiadó: **Nyakó Béla**

ISSN 1587-8325

www.kisvarda.szh.hu

A Magyar Színházak
XXIV. Kiszvárdai Fesztiváljának támogatói:

Emberi Erőforrások Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alap, Kiszvárdai Város Önkormányzata

[blitz]

Feszt – off

Mátyás király és a kolozsvári bíró
– ami nem is kolozsvári, hanem váradi

Csárdáskirálynő
– amiről ~~nincs~~ van fotónk, de már nem fér be

Fábry
– aki sohase hiányozhat

Ezeregyév
– amiben ennél több év is volt

Rockmaraton
– ami szépen egybecsengett a fesztiv az EB kivételével

Kiss Manyi Vándorkiállítás
– ami mellett mindig elmegyünk